

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİRİM FAALİYET RAPORU
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

2021-Ankara

Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir Fendir, İlim ve Fenden Başka Yol Gösterici Aramak Gaflettir, Dalalettir, Cehalettir.

K. Atatürk

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI
BİRİM FAALİYET RAPORU

HAZIRLAYANLAR:

Planlama ve Koordinasyon Birimi
Oya Poyrazoğlu
Uğur Topçu

İçindekiler

Daire Başkanının Sunuşu;	1
I-GENEL BİLGİLER.....	2
A- Misyon ve Vizyon.....	3
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar	4
C- İdareye İlişkin Bilgiler	6
Örgüt Yapısı	6
C- Performans Bilgileri	7
PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ	7
KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	9
KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	10
KALİTE VE ORGANİZASYON BİRİMİ.....	11
EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ	14
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI	15
MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI	15
KİMYASAL SU ANALİZLERİ LABORATUVARI	17
BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI.....	19
TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI.....	19
KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI	20
STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI.....	21
LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ	22
NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ	22
OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ.....	23
LABORATUVAR BİRİMLERİNİN DİĞER FAALİYETLERİ.....	23
Kalite Faaliyetleri.....	23
Eğitim-Proje-Toplantı Faaliyetleri	26
Satın Alma Faaliyetleri.....	31
Laboratuvarın Hedefleri ve Gerçekleşmeleri.....	33
IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	34
A- Güçlü Yanlar	34
B- Zayıf Yanlar	35
C-Fırsatlar	35
D-Tehditler.....	35
E-Değerlendirme	36
V- ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	36

TABLolar

Tablo 1: Laboratuvarların Akreditasyon Durumu	13
Tablo 2 : Yapılan Eğitimler	14
Tablo 3: Uzaktan Alınan Eğitimler.....	14
Tablo 4: Aylara Göre Klinik ve Klinik Dışı Numune Sayısı	23
Tablo 5: Reddedilen Numune Sayısı	23
Tablo 6: Gerçekleştirilen Yetkilendirme Çalışmaları.....	24
Tablo 7: Dış Kalite Kontrol Parametreleri.....	26
Tablo 8: Alım Tablosu.....	33

GRAFİKLER

Grafik1:TGHSLDB'nın Personel Dağılımı.....	7
Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Personel Dağılımı	7
Grafik 3: Numune Sayılarının Aylara göre Dağılımı.....	15
Grafik 4: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı	15
Grafik 5: Su Numunelerin Analiz Türlerine Göre Dağılımı	16
Grafik 6: Su Numunelerinin Cinsine Göre Dağılımı.....	17
Grafik 7: Numunelerin Aylara Göre Dağılımı... ..	18
Grafik 8: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı	19
Grafik 9 : Numunelerin Aylara Göre Dağılımı.....	20
Grafik 10: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı	20
Grafik 11: Aylara Göre Numune Dağılımı	21
Grafik 12: Muayene Türleri ve Yüzdeleri	21

ŞEKİL

Şekil 1 : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı.....6

HARİTA

Harita 1: Akredite olan HSL'lerin Dağılımı (TS EN ISO/IEC 17025)12

RESİM

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı

Dr. Edibe Nurzen NAMLI BOZKURT

Daire Başkanının Sunuşu;

Başkanlığımız, sağlıklı bir toplum için Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması, ilgili mevzuatlara ve kalite sistemlerine uygun olarak hizmet vermesi misyonuyla çalışmalarına devam etmektedir.

Laboratuvarların kuruluşu, sınıflandırılması, yetkilendirilmesi, görev ve faaliyetlerinin düzenlenmesi amacıyla yayımlanan, Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince, merkezde Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı ve 84 Halk Sağlığı Laboratuvarları ile hizmet vermektedir.

Laboratuvarların fiziki alt yapı ve koşullarının iyileştirilmesi, standardize edilmesi ve kurum kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberine göre yeni bina projeleri incelenip değerlendirilmektedir.

Halk Sağlığı Laboratuvarlarının günümüz teknolojik koşullarına uygun güvenilir, doğru ve zamanında sonuç vermeye odaklı hizmet kalitesinin artırılmasını sağlamak amacıyla her yıl plan dahilinde yerinde inceleme ve değerlendirme yapılarak, uygunsuzlukların zamanında giderilmesine ve risklerin azaltılmasına katkı sağlamaktadır.

Tüm Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, alt yapı, personel ve eğitim eksikliklerini tamamlayarak ulusal ve/veya uluslararası standartlarda hizmet verecek şekilde standardizasyonu sağlayıncaya kadar yapılandırma ve organizasyon çalışmalarına devam edilecektir.

Bu çalışmalarımızla güvenilir, zamanında ve hızlı sonuç vererek sağlığın korunması, teşhis ve tedavinin başarıya ulaşması, vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlamayı en önemli görevimiz olarak görmekteyiz.

Kaliteli ve verimli hizmet sunumunun sağlanması için görev ve sorumluluklarımızın bilincinde olarak çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu konuda emeği geçen tüm çalışanlarımıza teşekkür eder hep birlikte daha çok başarılarla ulaşmamızı dilerim.

Dr.Edibe Nurzen NAMLI BOZKURT
Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları

Dairesi Başkanı

I-GENEL BİLGİLER

25/08/2017 tarih ve 30165 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 694 sayılı KHK ile 663 sayılı T.C. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de değişiklik yapılmış ve Bakanlık ve Bağlı Kuruluşlarının teşkilatı yeniden düzenlenmiştir.

İlgili düzenleme ile 02.10.2017 tarih ve 1957 sayılı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Hizmet Birimleri ve Görevleri Hakkında Yönerge ile Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü bünyesindeki Daire Başkanlıklarının görevleri, Çalışma Usul ve Esasları düzenlenmiştir.

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığına bağlı laboratuvar, 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 14/A maddesi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasına dayanarak Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı'na dönüştürüldü (21.06.2018 tarih ve E.1526 sayılı ve 70642388 barkod numaralı yazı).

A- Misyon ve Vizyon

Misyon

“İnsan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak.”

Vizyon

“Sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye.”

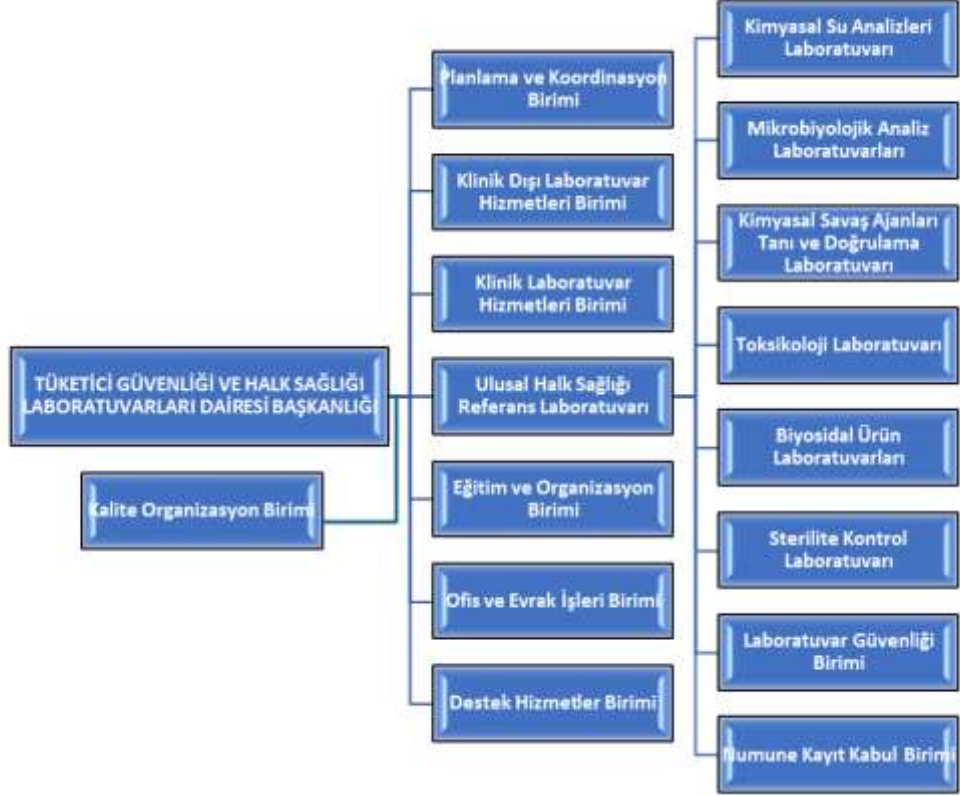
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

- Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan;
 - İçme-kullanma suları, kaynak suları, içme suları ve doğal mineralli suların ruhsat, denetim izleme, kontrol izleme analizleri ile piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki analizleri
 - Kaplıca suları, havuz suları, yüzme suları, talassoterapi amaçlı deniz suyu analizleri
 - Sularda legionella analizleri
 - Hemodiyaliz çözeltilerinin dilüsyonunda kullanılan suların analizleri
 - Peloid analizleri
 - Toksikolojik analizleri (su ve klinik)
 - Biyosidal ürün analizleri
 - Kimyasal silah sözleşmesi ile ilişkili kimyasal maddelerin çevresel ve biyolojik örneklerdeki tanı ve doğrulamasına yönelik analizler
 - C tipi muayene kuruluşu olarak akredite ve/veya yetkin olduğu testlerde performans nitelendirilmesi ölçümlerini yapmak.
- Kesin tanı için halk sağlığı laboratuvarlarından gelen analizleri yapmak
- Salgın veya olay araştırması amacıyla aktif vaka bulma çalışmaları kapsamında veya halk sağlığı problemi olduğu belirlenen durumların araştırılmasına katılmak ve analizlerini yapmak.
- Halk sağlığı laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarlar için ihtisaslaştığı konularda yeterlilik testleri düzenlemek, bunların değerlendirmesini yaparak sonuçlarını bildirmek.
- Halk sağlığı laboratuvarlarında yapılan analiz sonuçlarına itiraz olması halinde ihtisaslaştığı konularda şahit numune analizleri yapmak.
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında ortak çalışmalar düzenlemek, analiz metotları geliştirmek, metot validasyonunun yapılmasını sağlamak ve bunları konuyla ilgili diğer laboratuvarlara yaymak.
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında metot birlikteliği ve standardizasyonu sağlamak.
- Proje çalışmalarında görev almak ve işbirliği sağlamak .
- Üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, diğer ülkelerin ulusal referans laboratuvarları, ulusal ve uluslararası bilimsel kurum, kuruluş, laboratuvar, özel sektör ve konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak ve ortak araştırmalar gerçekleştirmek.
- Halk sağlığı laboratuvarlarına ve/veya talep halinde gerçek ve tüzel kişilere ihtisaslaştığı konularda eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek.
- Laboratuvar hizmetleri kapsamında ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip ederek araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunmak.
- Laboratuvarın etkin ve sürdürülebilir bilimsel hizmetlerinin güncel olarak takip edilmesi ve yürütülmesi, kısa ve uzun stratejilerin geliştirilmesi, bilimsel kalitenin devamlılığının sağlanması, yayın politikası oluşturulması için bilimsel çalışma ve/veya danışma komisyonu oluşturmak.

- Yerel ve bölgesel ihtiyaçlar doğrultusunda talep edilen görev alanına yönelik diğer analizleri yapmak.
- Genel M¼d¼rl¼ğ¼n görev alanıyla ilgili mevzuatta yer alan r¼nlere ilişkin řik¼yetlere, adli soruşturmalara yönelik analizleri yapmak ve g¼r¼ř bildirmek.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması ve uygun şartlarda çalışması için koordinasyon ve çalışmaları yapmak.
- Laboratuvar hizmetlerinin iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak eğitim programlarını planlamak, y¼r¼tmek ve sonuçlarını değerlendirmek.
- Halk Sağlığı Laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarların izleme, denetleme ve benzeri iş ve işlemlerini y¼r¼tmek, değerlendirmesini yapmak, d¼zeltici ve ¼nleyici faaliyetlerin yapılmasını sağlamak.
- Halk Sağlığı Laboratuvarları ve yetkilendirilmiş laboratuvarlar ile ilgili şikayet ve talepleri değerlendirmek.
- Laboratuvarların klinik ve klinik dışı numunelere yönelik dış kalite kontrol çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek.
- Laboratuvarlarla ilgili verilerin zamanında toplanarak, değerlendirilmesi, işlenmesi ve kullanımını sağlamak.
- Laboratuvarlarda ihtiyaç ve talepler doğrultusunda çalışılacak klinik parametrelerin tespit edilmesi ve izin verilmesi faaliyetlerini y¼r¼tmek.
- Birinci basamak sağlık kuruluşlarının istediği tetkikleri uygun standartlarda yapacak alt yapının Laboratuvarlarda oluşturulmasını sağlamak.
- Faaliyet alanlarıyla ilgili eğitim, sempozyum, panel, çalıştay, seminer vs. etkinlikleri d¼zenlemek ve d¼zenlenen ulusal ve uluslararası etkinliklere katkı sağlamak.
- Laboratuvarlarda kalite sistemlerinin kurulması ve kalite alt yapılarının g¼çlendirilmesi için gerekli desteği vermek, kalite sistemlerini ve akreditasyon s¼relerini izlemek, değerlendirmek ve bu konuda koordinasyonu sağlamak.
- HSGM /TGHS�DB nin kalite y¼netim birimi kapsamındaki çalışmalarını y¼r¼tmek.
- Genel M¼d¼rl¼ke faaliyet alanları ile ilgili verilecek diğer analiz ve görevleri yapmaktır.

C- İdareye İlişkin Bilgiler

Örgüt Yapısı

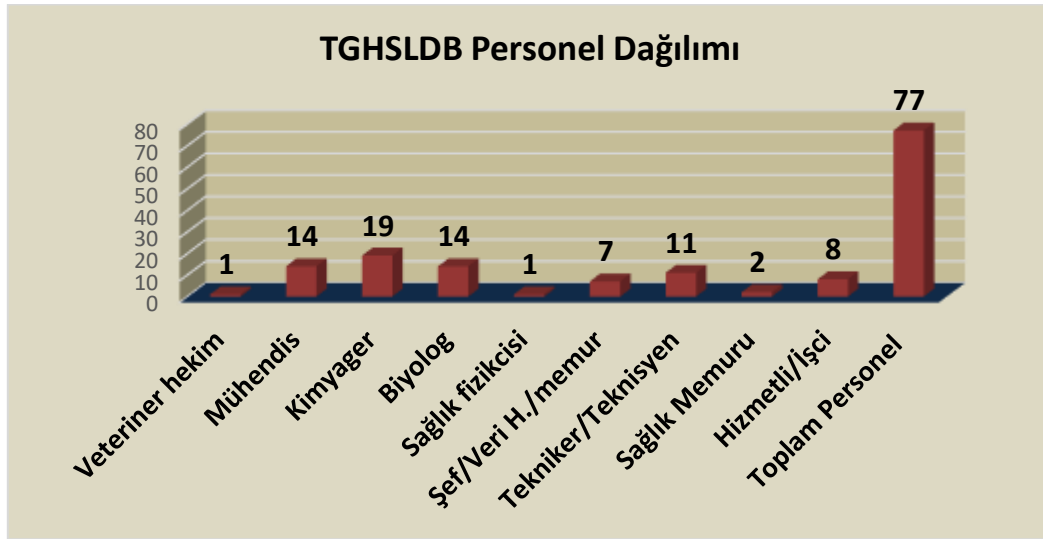

Şekil 1 : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı

C- Performans Bilgileri

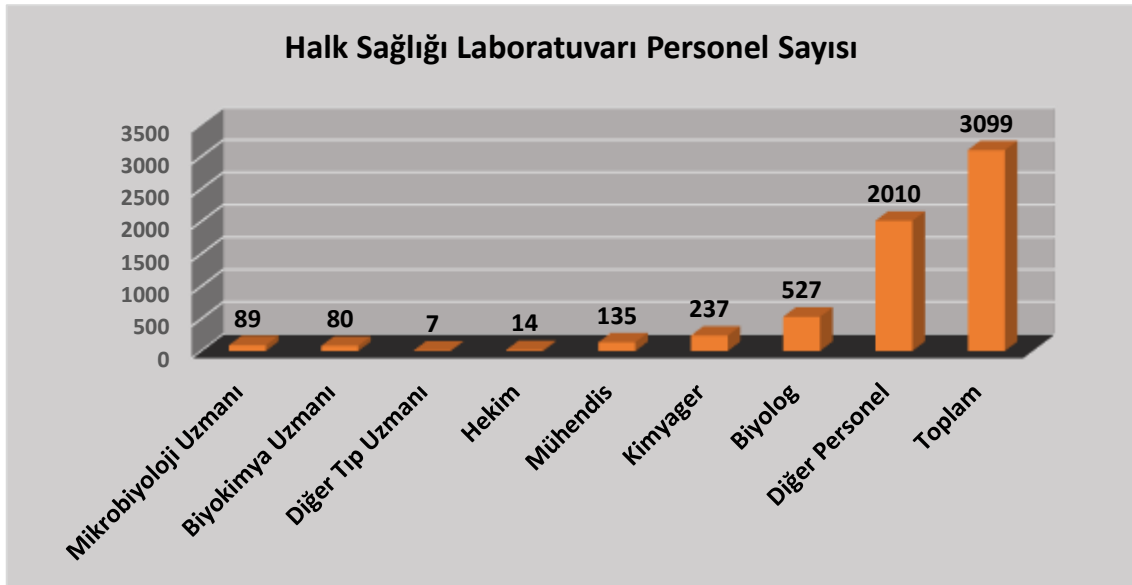
PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ

- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) istatistiki verilerini (Genel Bilgiler, Bina Durumu, Personel Durumu, Personel Sayısı, Cihaz Durumu, Analiz Sayıları, Parametre, Klinik Biyokimyasal Testler, Klinik Mikrobiyolojik Testler, Sürveyans, Eğitim) içeren Genel Bilgi Formu (F35-Excell) 81 İl Valiliğine gönderildi. (07.01.2021 tarih, E-32305452-601.99-17 sayılı ve 132241613 barkod numaralı yazı). Formlar toplanarak veriler değerlendirildi.
- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı (TGHSLDB) 77 personeli ile hizmet vermektedir (F35 Genel Bilgi Formu).

Grafik 1: TGHSLDB'nin Personel Dağılımı

- 81 İlimizde bulunan 84 Halk Sağlığı Laboratuvarı (HSL) 3099 fiilen çalışan personeli ile hizmet vermektedir (F35 Genel Bilgi Formu).

Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Personel Dağılımı

- Giresun Valiliğinin talebi üzerine (20.04.2021 tarih ve E.11052054-115.01.01-513/138979082 sayılı resmi yazısı), yol mesafesi dikkate alınarak Şebinkarahisar, Alucra ve Çamoluk ilçelerine ait Su ve Legionella numunelerinin Erzurum Halk Sağlığı

Laboratuvarına gönderilmesinin uygun olduğu hususunda resmi yazı yazıldı (22.04.2021 tarih ve E-32305452-601.99-69.5/139216616 sayılı yazımız).

- Covid-19 pandemi nedeniyle 2020 yılında 18.02.2020 tarih ve E.442 sayılı resmi yazı ile gönderilen denetim planı 2021 yılında da devam etti. 19 L1 Laboratuvarından Bursa, Erzurum, İstanbul (1,2,3), Kayseri, Konya ve Nevşehir Halk Sağlığı Laboratuvarları denetimlerini 2020 yılında, Adana, Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Aydın, Diyarbakır, İzmir, Gaziantep, Trabzon ve Van HSL'ler 2021 yılında gerçekleştirdi. Denetimler yüzde oran olarak değerlendirildiğinde 2020 yılında Denetimler %38 oranında gerçekleşirken, 2021 yılında %62 oranında gerçekleşerek denetim tamamlandı.
- Binaların eski olması nedeniyle 2021 yılında 27 il yatırım programındadır (Birinci Basamak Sağlık Kuruluşları Planlama ve Organizasyon Dairesi Başkanlığı verisi). Bu kapsamda Yalova ve Edirne yeni binalarına taşındı.
Ankara, Gaziantep, Muğla ve Trabzon HSL'lerin yeni bina projeleri, L1 ve L2 tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberine ve Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında konularına göre, ilgili birimlerle birlikte değerlendirildi. Sivas HSL'nin taşınacağı yeni binanın alt yapısı uygun olmadığı için taşınamadı, mevcut binasında hizmet vermektedir.
- Kayseri HSL'nin Devlet Hastanesi Seyyid Burhaneddin kampüsüne taşınması ile ilgili tadilat projesi, ilgili birimlerle birlikte değerlendirildi. Tadilat yapılacak binanın Su Mikrobiyolojisi Laboratuvar alanı ile ilgili Kayseri İl Sağlık Müdürlüğü Destek Hizmetleri Başkan Yardımcısının talebi ve katılımı üzerine toplantı yapıldı (05.07.2021).
Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı, Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları sorumlusu ile birlikte ilgili tadilat planı, iki ayrı plan şeklinde yeniden düzenlendi. Toplantı sırasında Kayseri HSL Sorumlusu da aranarak toplantıya katkı ve katılımı sağlandı. Laboratuvar bina durumları ile ilgili izleme de tadilatın henüz başlamadığı Laboratuvar sorumlusu tarafından belirtildi.
- İzmir'de meydana gelen deprem nedeniyle İzmir ilinin su numuneleri Aydın Halk Sağlığı Laboratuvarına (HSL), Manisa ve Uşak ilinin su numuneleri de Afyonkarahisar HSL'ye, İzmir Sağlık Müdürlüğü tarafından yönlendirildi. Aydın HSL'nin numune sayısı kapasitesinin üzerinde olması nedeniyle numuneler Bursa HSL'ye gönderildi. İzmir Halk Sağlığı Laboratuvarının Poligon semtindeki kendi binasına taşınamaması, personelin fiyasyonda görevli olması, laboratuvarın hizmet verememesi nedeniyle, Genel Müdürlük tarafından yapılan görevlendirme ile yerinde inceleme ve değerlendirme yapılması amacıyla İzmir iline gidildi (08-09.06.2021).
- Konu ile ilgili inceleme ve değerlendirme raporu hazırlandı. Daire Başkanlığımız tarafından ilgili raporda belirtilen hususların ivedilikli olarak yapılması, Laboratuvarın kendi ek binasında aktif olarak hizmet vermeye başlaması gerektiği hususunda Genel Müdürlüğe yazı yazıldı (16.06.2021 tarih ve E.32305452-601.99 sayılı yazı)
- İzmir HSL'nin kendi binası olan Poligon ek binasına Laboratuvarın bir bölümü taşındığından diğer birimlerin de taşınarak denetim izlemesi ile birlikte bütün parametrelerin çalışılmasının sağlanması ve ivedilikli olarak Laboratuvarın hizmet vermesinin sağlanması hususunda İzmir Valiliğine yazı yazıldı (30.06.2021 tarih ve E.32305452-601.99-1179 sayılı yazı). İzmir HSL ile ilgili İnceleme ve Değerlendirme Raporunda yazının ekinde gönderildi.
- Cımer'e 27, Sabim'e 6 başvuru yapıldı. Bütün başvurular kayıt altına alındı.

KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında; numune kabulden raporlama aŐamasına kadar devam eden tđm sđreçlerin yđnetildięi Laboratuvar Bilgi Yđnetim Sistemi'nin (LBYS) revizyonuna yđnelik yapılan talepler iş planları doğrultusunda gerçekteŐirildi.
- LBYS uygulaması 2022 yılı itibariyle Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Mđdđrlđęđ tarafından Halk Sağlığı Yđnetim Sistemi (HSYS) kapsamında planlanan modđller içerisine alınmıŐ olup sđz konusu yđnetim sistemi içerisinde geliŐtirilecektir. Bu amaca yđnelik olarak 2022-2024 yıllarını kapsayan yeni dđnem için HSYS değerlendirme ve analiz çalıştayına katılım sağlanmış olup sistemin revizyonuna yđnelik yapılan talepler iş planı doğrultusunda gerçekteŐirildi.
- Yđnetmelik gereği; Yđzme havuz suyu numune alma ve analizi yapma yetki belge sđresi sona eren 10 adet laboratuvarın yetki iptal işlemleri yapılmıştır. Buna gđre hali hazırda đlkemiz genelinde yetkili 11 adet özel laboratuvar bulunmaktadır.
- Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı ile ortak çalışma yđrđtđlerek ambalajlı sulara (doğal mineralli sular, içme suyu ve kaynak suları) tam uyumlu LBYS-ÇSBYS entegrasyonu sağlanmıştır. İçme-kullanma suları için de tam entegrasyonun sağlanabilmesi için çalışma başlatıldı.
- Yđzme suyu analizlerinin yapıldığı L1 tipi Halk Sağlığı Laboratuvarlarında Siyanobakteri hđcre sayımı analizinin yapılabilmesi için gerekli olan mikroskopun satın alma iŐleminin Genel Mđdđrlđęđmđz tarafından yapılabilmesi için çalışma baŐlatılmıŐ olup, bu kapsamda ilgili cihaza ait teknik Şartname hazırlandı.
- Halk Sağlığı Yđnetim Sistemi (HSYS) ile ilgili kontrol toplantılarına katılım sağlanarak sistem içerisinde yer alan Hızlı Veri Toplama Sistemi ile ilgili online eğitime katılım sağlandı.
- "Kimyasal analizlerde metodun geçerli kılınması ve doğrulanması" eğitim modđlleri Tđrkak tarafından yayınlanan "Metodun geçerli kılınması ve doğrulanması için bilgilendirme klavuzu"na gđre revize edildi.
- 2022 yılında Halk Sağlığı Laboratuvarları tarafından uygulanması gereken numune analiz ücretleri için, fiyat tarifeleri ve analiz bilgileri rehberi çalışmalarına katılım sağlanarak çalışma kapsamımızda yer alan tđm analizler ile ilgili gđncellemeler gerçekteŐirildi.

KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

- Türkiye Zoonotik Hastalıklar Eylem Planında sunum yapılması için ilgili test sayıları 81 ilden istenerek tablo haline getirilip, ilgili birime gönderildi.
- İllerden gelen eğitim talepleri cevaplandı.
- Covid 19 çalışan Halk Sağlığı Laboratuvar listesi güncellendi.
- Sıtma çalışan Halk Sağlığı Laboratuvar listesi güncellendi.
- Lejyonella çalışan Halk Sağlığı Laboratuvar listesi güncellendi.
- Tüberküloz çalışan iller listesi ve çalışma düzeyi verileri toplanarak liste güncellendi.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında çalışılan Lejyonella çalışma verileri alınarak tablolaştırıldı.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında çalışılan Covid 19 test sayıları verisi alınarak tablolaştırıldı.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında kullanılan PCR cihazları marka ve modelleri bilgisi toplanarak liste güncellendi.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarında çalışan personel sayısı tabloları güncellendi.
- İllerden gelen her türlü bilgi talebi ve soru cevaplandı.

KALİTE VE ORGANİZASYON BİRİMİ

- Genel Müdürlüğümüz ISO 9001:2015 KYS kapsam dâhilinde KYS 9001 Sistemi kapsamındaki Daire başkanlığımız 2020 Yıl Sonu Kalite İzlemeleri ve 2021 Kalite planlamaları birimlerden toplandı ve düzenlenerek KYS Sistemine yüklendi.
- Sterilite Kontrol Laboratuvarı, TS EN ISO 17020 Standardı akreditasyonu gereklerinden Yönetimin Gözden Geçirme Toplantısı yapıldı.
- Kalite Yönetim Temsilciliği tarafından organize edilen “Covid-19 Pandemisi Sürecinde Sağlık Çalışanı Olmak” seminer ve eğitimine Daire Başkanlığı olarak online katılım sağlandı.
- HSGM Kurum Kalite Yönetim Temsilciliği tarafından belirlenen ve onaylanan Kurum 2021 Kalite Hedefi ile 2021 yılı Kalite Çalışma Programı ve 2020 yılı izlemeleri Daire Başkanlığı birimleriyle paylaşılmıştır.
- Daire Başkanlığı Birimleriyle birlikte çalışılarak Daire Başkanlığı Ortak Kişisel Veri İşleme Envanteri düzenlendi ve ilgili birime gönderildi.
- İstanbul 3 Nolu Halk Sağlığı Laboratuvarı tarafından düzenlenecek Kimyasal su analizlerine yönelik Yeterlilik Test Çevrimi kurumsal yazı ilgili HSL lere gönderildi, çevrim sonrasında oluşturulan Sonuç raporu ve ayrıntılar görüşüldü.
- ISO 9001:2015 KYS de yüklü olan önceki yıllara ait TGHSLDB Kalite dokümanı düzenlenip KYS Arşivine aktarıldı.
- HSGM Kalite Temsilciliği tarafından iletilen ISO 9001:2015 KYS gereği 2020 yılına ait Çalışan Öneri ve Görüş Anketi uygulaması online olarak gerçekleştirildi.
- ISO 9001:2015 KYS gereği HSGM Kurum Kalite çalışmaları kapsamında Daire Başkanlığımızda İç Tetkik başarı ile tamamlandı. İç Tetkik sonrasında ilgili Kalite Dokümanı gözden geçirilerek gerekli değişiklikler yapıldı. Hazırlanan rapor ve doküman ilgili birimlere gönderildi.
- Genel Müdürlüğümüz ISO 9001:2015 KYS kapsamında planlanan İç Tetkik Daire Başkanlığımızda başarı ile gerçekleştirildi. İç Tetkik sonrasında ilgili Kalite Dokümanı gözden geçirilerek gerekli değişiklikler yapıldı. Hazırlanan rapor ve doküman ilgili birimlere gönderildi.
- 2020 yılına ait HSGM TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Yönetimin Gözden Geçirmesi toplantısına katılım sağlandı.
- 2020 yılına ait HSGM TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi TSE Dış Tetkiki Eylül ayında gerçekleştirildi ve T.C Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünün TS EN ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistem Belgesi yenilendi.
- Daire Başkanlığımız tarafından yürütülmekte olan proje bilgileri Proje izlem tablolarında güncellenerek ilgili birime gönderildi.
- HSGM TS EN ISO 9001:2015 KYS Kalite Temsilciliğimizin 2021 yılı Çalışma Programında yer alan KYS Oryantasyon Eğitimine Daire başkanlığı personeli Online olarak katılım sağlandı.
- Kalite Temsilciliği tarafından iletilen şikayet ve öneriler değerlendirilerek ilgililere bilgi verildi ve sorunlar giderildi.
- UHSRL de 2021 yılı TS EN ISO/IEC 17025 İç tetkik planına göre Kalite Birimi denetlendi.

- UHSRL de 2021 yılı TS EN ISO/IEC 17025 İç tetkik değerlendirme toplantısına katılım sağlandı, uygunsuzluk ve öneriler değerlendirildi.
- Trabzon HSL, TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında TÜRKAK portalına doküman yüklemesini tamamladıktan sonra Akreditasyon denetimi gerçekleştirildi.

İç Kontrol Çalışmaları

- Kurum İç Kontrol Birimince Daire Başkanlığımızdan talep edilen;
 - TGHSLDB Görev Tanımları ve TGHSLDB İş Süreçleri 2021
 - TGHSLDB Daire Başkanı Görev Tanımı
 - Birim İş Takvimi Formları
 - Denetim Evreni Formu
 - Sorumluluk Matrisi Formu
 - Görev Dağılım Formu
 - İş Akış Şemaları(1-2-3)
 - Risk Belirleme ve Kontrol Faaliyetleri Formları
 - Hassas Görev Envanter Formu
 - İş Takvimi Gerçekleşme durumları(1-2-3-4)
 - Rapor Döküm Formu
 - İKS Anket Formu(1-2)” düzenlenerek İç Kontrol Birimine gönderildi.
- Kurum İç Kontrol Birimi 2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planında yer alan ve 1. çeyrek dönemi kapsamında uygulanan İç Kontrol çalışmalarını içeren eğitim sunumları birimlerle paylaşıldı.
- 2021-2022 İç Kontrol Uyum Eylem Planında yer alan “Bakanlığımız vizyon ve misyonu” ile "Etik Davranış İlkeleri" personel ile paylaşıldı.

Akreditasyon Durumu (Aralık 2021)

Harita 1: Akredite olan HSL'lerin Dağılımı (TS EN ISO/IEC 17025)

Akreditasyonun İzlenmesi

HSL	Akredite Parametre Sayısı	Akreditasyon Tarihi	Akreditasyon No	Geçerlilik Süresi
TS EN ISO/IEC 17025:2017				
ADANA	185	2.01.2014	AB-653-T	10.05.2022
AFYONKARAHİSAR	42	18.01.2018	AB-1276-T	17.01.2022
ANKARA	52	30.01.2017	AB-1075-T	29.01.2025
ANTALYA	55	14.11.2014	AB-0791-T	4.03.2023
AYDIN	41	2.10.2017	AB-1225-T	1.10.2025
BURSA	180	22.04.2011	AB-445-T	13.11.2023
DİYARBAKIR	51	25.04.2019	AB-1401-T	24.04.2023
ERZURUM	138	5.03.2008	AB-205-T	29.09.2024
GAZİANTEP	95	20.03.2020	AB-1502-T	19.03.2024
İSTANBUL 1 NOLU	96	10.02.2015	AB-828-T	29.05.2023
İSTANBUL 2 NOLU	185	21.03.2017	AB-1167-T	20.03.2025
İSTANBUL 3 NOLU	89	26.04.2016	AB-1005-T	25.04.2024
İZMİR	236	12.09.2008	AB-264-T	15.02.2022
KAYSERİ	52	18.11.2016	AB-1073-T	17.11.2024
KONYA	119	4.08.2015	AB-860-T	04.11.2023
NEVŞEHİR	22	25.06.2019	AB-1462-T	24.06.2023
SAMSUN	30	11.05.2015	AB-834-T	05.09.2023
VAN	30	27.03.2018	AB-1244-T	26.03.2022
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LAB. (Mikrobiyolojik ve Kimyasal Analiz Lab.)	82(sabitkapsam)	30.12.2015	AB-949-T	29.12.2023
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LAB. (Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Lab.)	30(esnekkapsam)	26.12.2019	AB-949-T	25.12.2023
TS EN ISO/IEC 15189:2014				
ADANA	3	12.10.2017	AB-0041-TL	11.02.2022
İSTANBUL 3 NOLU	11	25.06.2020	AB-0058-TL	24.06.2024
OECD İyi Laboratuvar Uygulamaları				
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LAB. (Biyosidal Ürün Lab.)	İLU uygunluk beyanı	04.07.2019	AB-0001-IL	03.07.2023
TS EN ISO/IEC 17020:2012 C tipi Muayene Kuruluşu				
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LAB. (Sterilite Kontrol Lab.)	14	15.12.2017	AB-0368-M	14.12.2021

Tablo 1: Laboratuvarların Akreditasyon Durumu

EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ

Ocak-Aralık 2021 döneminde Toplam 102 personel ilgili konularda eğitim aldı. USES üzerinden verilen eğitimler devam etmekte olup, HSL çalışanlarının geneli sertifikalarını almış olduğundan sınavın yapılabilmesi için yeterli sayıda personelin olmaması nedeniyle sınav açılmadı.

2021 Yılında Verilen Eğitimler				
	Eğitimin Adı	Eğitimin Tarihi	Eğitimin Yeri	Katılımcı sayısı
1	Yüzme Suyunda Siyanobakteri	10.02.2021	Online Eğitim	41
2	Yüzme Suyunda Siyanotoksin	17.02.2021	Online Eğitim	44
3	Sıtma, Leishmaniasis, Schistosomiasis, Babesiosis'in Tanısının Geliştirilmesi	07-10.06.2021	Ankara	9
4	Sıtma, Leishmaniasis, Schistosomiasis, Babesiosis'in Tanısının Geliştirilmesi	14-17.06.2021	Ankara	8
Genel Toplam				102

Tablo 2: Yapılan Eğitimler

- Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından takip edilen planlı eğitimler ve gerçekleştirmeleri; pandemi sebebi ile bazıları online olarak ve USES üzerinden gerçekleştirilmiş olup, yüz yüze olan eğitimlerin birçoğu ise planlandığı gibi 2021 yılı içerisinde gerçekleştirilemedi.
- 20.10.2010 tarihinde Eğitim ve Organizasyon Birimine TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında iç tetkik planı dahilinde gerçekleştirildi.
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" ve "Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" hükümleri kapsamında iş sağlığı ve güvenliği (İSG) eğitimlerinin verilmesi gerektiğinden, söz konusu eğitimler Bakanlığımız Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi (USES) aracılığı ile online olarak yapılmış ve eğitim sonrası TGHSALDB Personellerinin takipleri birimimizce yapılarak eğitim bitiminde sistem üzerinden verilen eğitim katılım belgesinin bir(1) nüshasının ve listesinin Daire Başkanlığımızca Genel Müdürlüğümüz İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimine toplu halde gönderilmesi sağlandı.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı tarafından "Kamu görevlilerinin, her türlü kamu hizmetinin yararlanıcıları ve toplumla iletişiminin kişilik haklarına saygı çerçevesinde, daha da geliştirilmesi için eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlenmiş olup, Eğitimlere erişim "e-Devlet ile Giriş" seçeneği kullanılarak <https://uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr> üzerinden sağlandı. TGHSALDB'nın tüm personeli Tablo 3 deki eğitimleri tamamladı ve eğitimler kayıt altına alındı.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı Uzaktan Eğitimleri
İnsan Hakları
İnsan Hakları Temelinde İş Yerinde Cinsiyet Eşitliği
İnsan Hakları Çerçevesinde Etik
Sıfır Atık Eğitimi

Tablo 3: Uzaktan Alınan Eğitimler

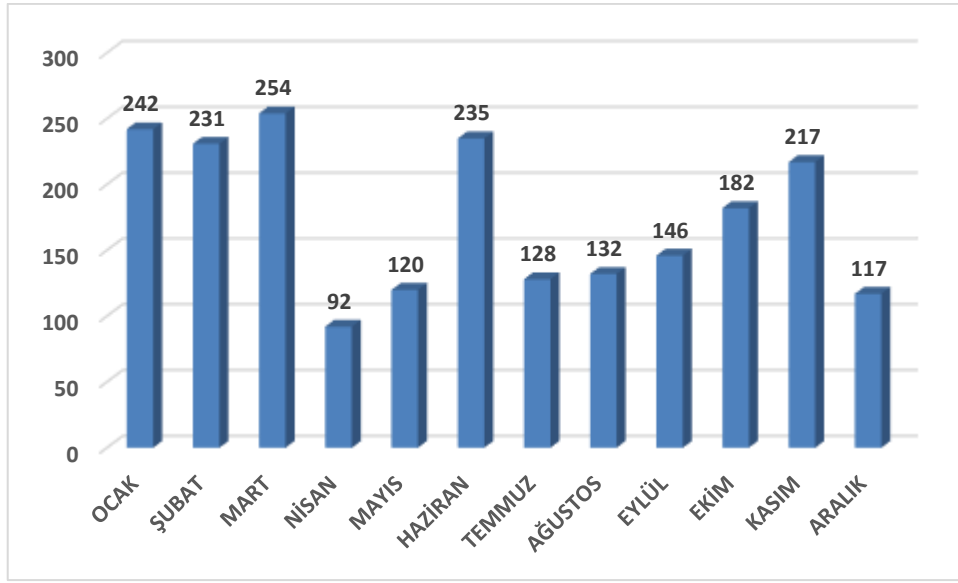
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI

MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI

- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı

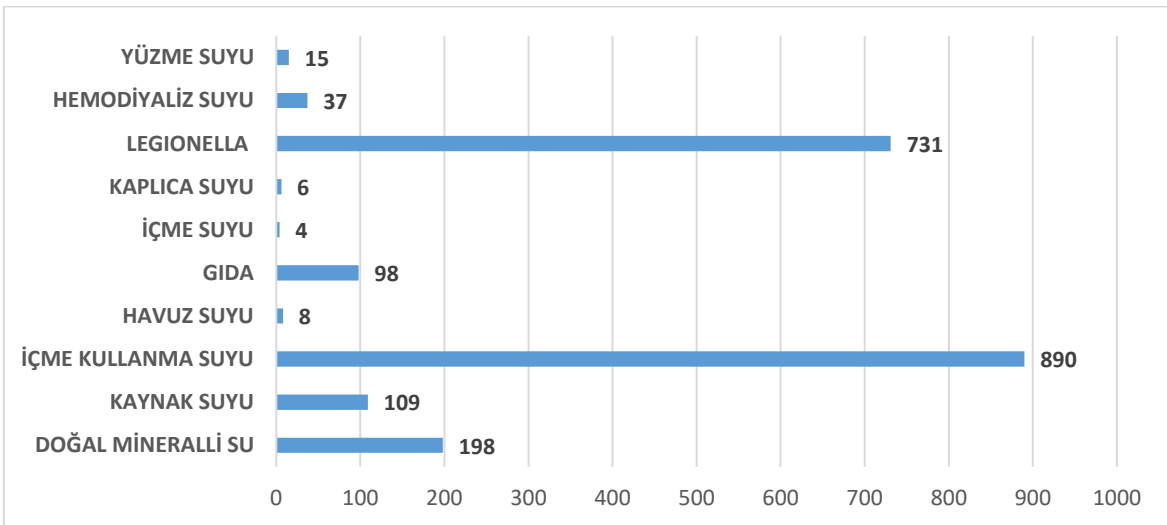
01 Ocak-28 Aralık 2021 tarihleri arasında toplam **1792** adet su, gıda ve Legionella analizi amacıyla alınan su numunesinin mikrobiyolojik analizleri yapılmıştır.

2021 yılı 01 Ocak-28 Aralık 2021 tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 3'de verilmiştir.

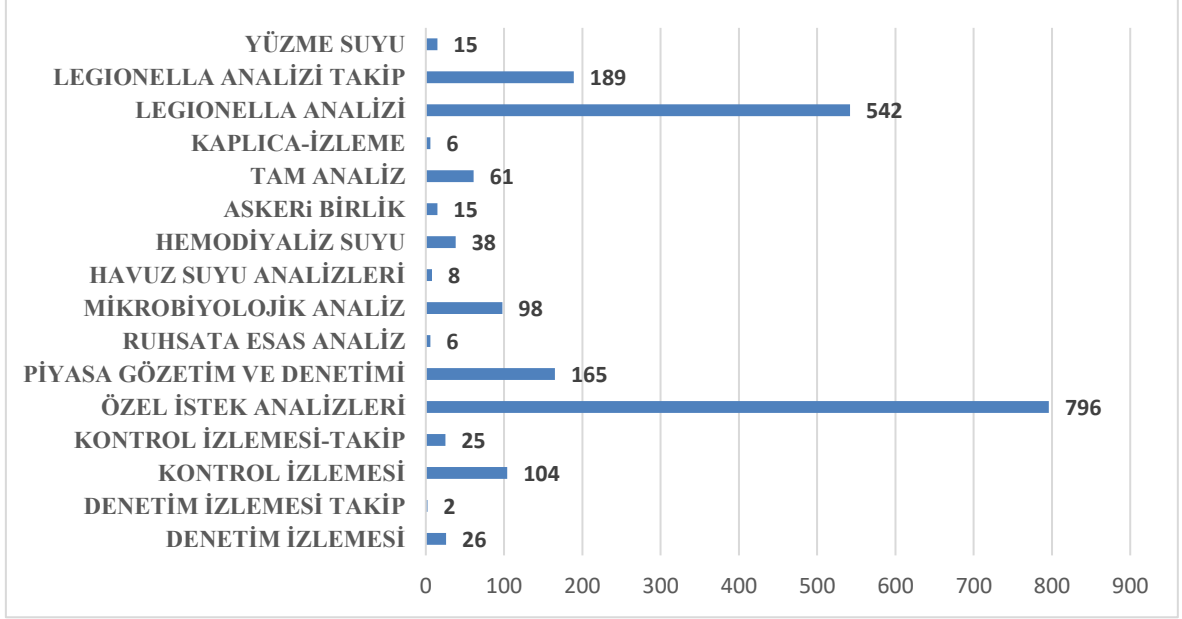
Grafik 3: Numune sayılarının aylara göre dağılımı

2021 yılı 1 Ocak- 20 Haziran tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 4'de verilmiştir.

Grafik 4: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

2020 yılı 01 Ocak- 28 Aralık tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarına gönderilen numunelerin istenilen deney/analiz türüne göre dağılımı Grafik 5’de verilmiştir.

Grafik 5: Su numunelerinin analiz türlerine göre dağılımı

Bu analizler içerisinde Laboratuvarımızda gerçekleştirilen rutin dışı analiz faaliyetleri de yer almaktadır:

- **SALDA GÖLÜ:** Gölde kirlilik gözlenmesi üzerine alınan numuneler laboratuvarımıza gönderilmeye başlanmış ve siyanobakteri analizi yapılmıştır.
- **MARMARA DENİZİ:** Denizde oluşan müsilaj ve kirlilik üzerine alınan numunelerinde siyanobakteri analizinin yanı sıra deniz suyu numunelerinde rutin analiz kapsamında yer almayan patojen bakteriler (*Salmonella* spp, *Shigella* spp, *Aeromonas* spp, *E.coli* O157, Patojen Stafilocok, *Vibrio cholerae*) analizi yapılmıştır.
- **SİNOP İÇME KULLANMA SUYU NUMUNELERİ:** Ağustos ayı sonunda yaşanan sel felaketi sonrasında Sinop ilinden gönderilen içme kullanma suyu numuneleri rutin kontrol izlemesi parametrelerinin yanı sıra patojen bakteriler (*Salmonella* spp, *Shigella* spp, *Aeromonas* spp, *E.coli* O157, Patojen Stafilocok, *Vibrio cholerae*) ve parazitler (*Giardia lamblia*, *Cryptosporidium* spp) açısından incelemeye alınmıştır.

- Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında 2021 yılı 01 Ocak-28 Aralık tarihleri arasında salgın şüphesi ve/veya araştırma amacıyla toplam 9 adet içme-kullanma suyu numunesinin analiz talebine göre Norovirüs GI, GII, Rotavirüs, Adenovirüs parametreleri açısından analizleri yapılmıştır.

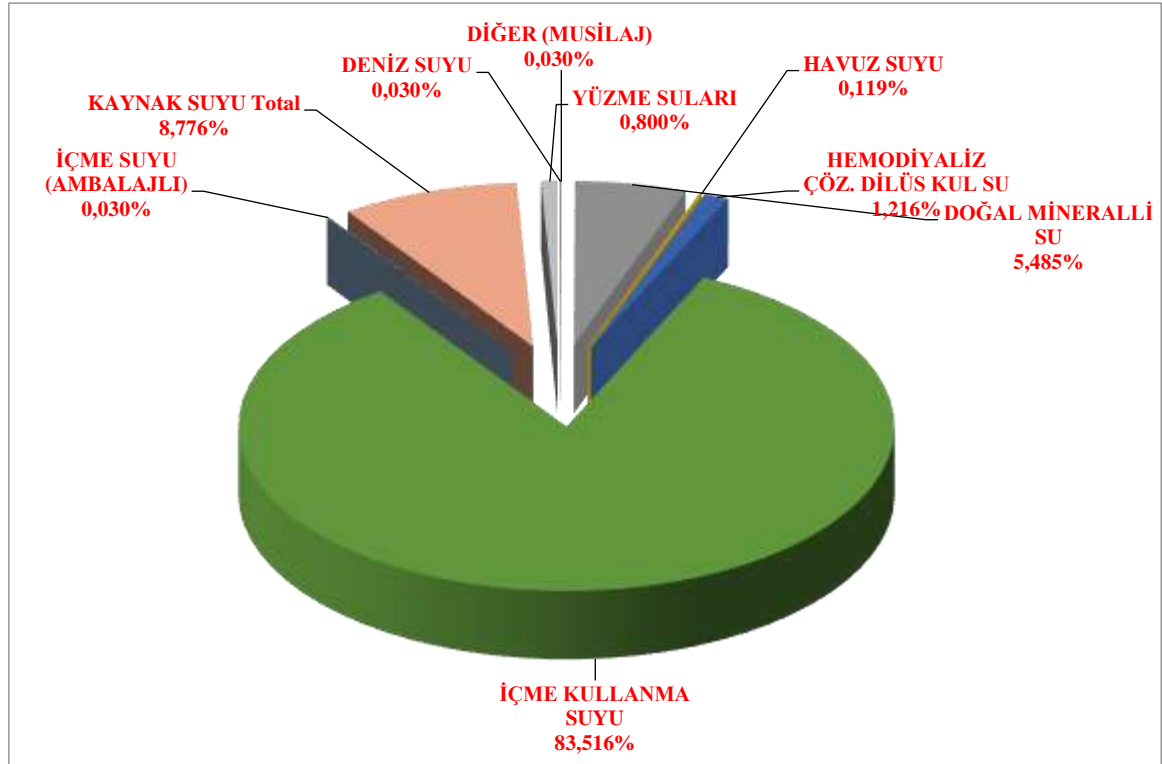
Ayrıca 2021 yılı Temmuz ayı içerisinde Laboratuvarımıza araştırma amacıyla gelen deniz suyu ve musilaj numunelerinde çoklu bakteri (salmonella spp, Shigella spp, V. Chloreae, Y. Enterocolitica, Verotoksijenik E.coli, C. jejuni/coli, C. difficile, L. pneumophila), çoklu parazit (E. histolytica, Cryptosporidium spp, Giardia lamblia) ve çoklu virüs (Norovirus G1 ve GII, Rotavirüs) analizleri gerçekleştirilmiştir.

- Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı

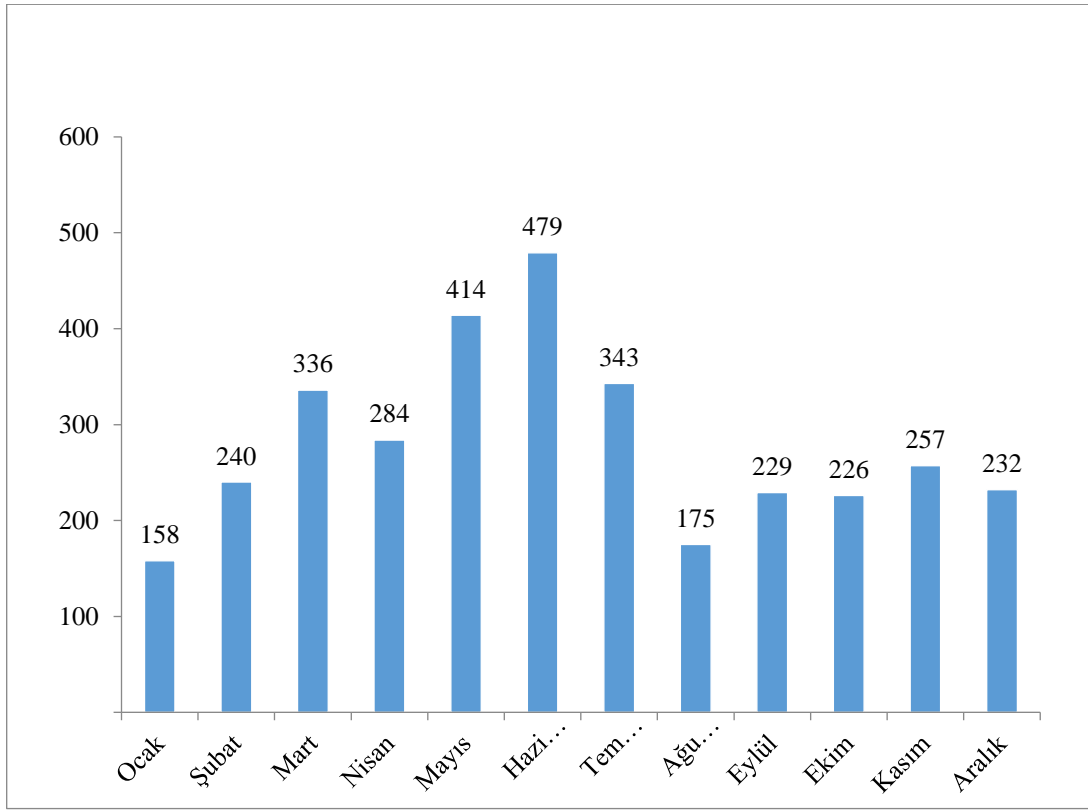
2021 yılı 01 Ocak-28 Aralık tarihleri arasında Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarına toplam 3 adet biyosidal ürün ruhsata esas analiz amacıyla geldi. Bir ürün kimyasal analiz sonuçları uygun çıkmadığı için mikrobiyolojik etkinlik testlerine alınmadı. İki ürünün ise çalışılan parametrelerden en az biri açısından ilgili yönetmelik kapsamında etkin olmadığı tespit edildi.

KİMYASAL SU ANALİZLERİ LABORATUVARI

1 Ocak –29 Aralık 2021 tarihleri arasında KSAL tarafından toplam 3373 adet numunenin analizi tamamlanmıştır. Bunların numune cinsine göre % dağılımı Grafik 6’da, numune sayısının aylara göre dağılımı Grafik 7’de gösterilmiştir.

Grafik 6: Su numunelerinin analize alınan numunelerin cinsine göre dağılımı

Grafik 7: Numunelerin aylara göre dağılımı

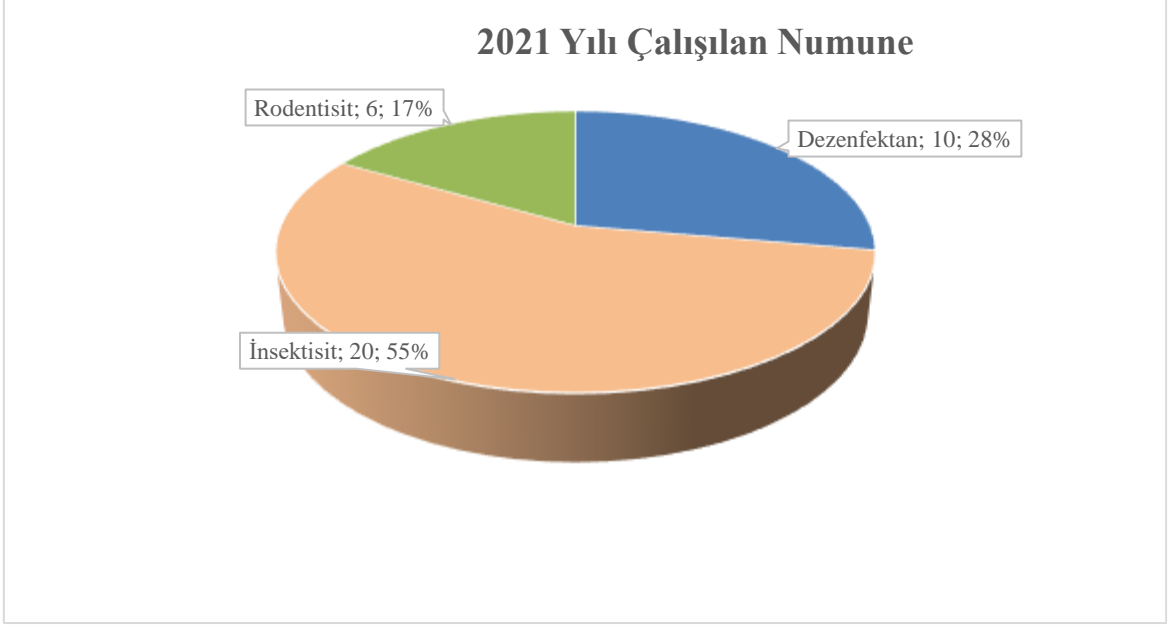
- Yüzme sularında Klorofil-a, Toplam azot ve Toplam Fosfor analizleri için altyapı oluşturuldu ve yüzme suyu numuneleri rutin çalışmaya başlandı.
- Sularda Trihalometanlardan; Bromoformun ISO 15680 metoduna göre validasyon çalışması tamamlandı. Diğer Trihalometanlardan Kloroform, Dibromoklorometan, Bromodiklorometan validasyon çalışmaları 2021 hedefi kapsamında tamamlanarak akreditasyona hazır hale gelindi.
- 2021 hedefleri kapsamında sularda toplam 59 yeni pestisit analizini yapabilir hale gelmek için altyapı oluşturma çalışmaları tamamlanmış metotlar oluşturulmuştur.
- Eskişehir ili: Şebeke suyuna pestisit karışması sonucu 8 Mayıs-30 Haziran 2021 tarihleri arasında toplam 344 numune analizi gerçekleştirildi.
- Salda Gölü: Gölde kirlilik gözlenmesi üzerine alınan numuneler laboratuvarımıza gönderilmiş ve izleme yapılarak Toplam azot, Toplam fosfor, Klorofil-a, Siyanotoksinlerin (Mikrosistin-LR, Mikrosistin-LR, Mikrosistin-RR) analizi yapıldı.
- Marmara Denizi: Denizde oluşan müsilaj ve kirlilik üzerine alınan numuneler laboratuvarımıza gönderilmiş ve deniz suyunda Toplam azot, Toplam fosfor, Klorofil-a, Siyanotoksinlerin (Mikrosistin-LR, Mikrosistin-LR, Mikrosistin-RR) analizleri yapılmıştır. Ayrıca araştırma amaçlı gelen Müsilaj içeren deniz suyu numunesi hem deniz suyu hem de müsilaj açısından ayrı ayrı incelenerek, PAH'lar, pestisitler ve diğer toksik maddelere yönelik tarama yapılmıştır.

BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI (BÜL)

2021 yılı Ocak – Eylül döneminde 36 adet numunenin analizi yapıldı ve raporlandırıldı.

Laboratuvarda çalışılan numunelerden 9.205,00 TL gelir elde edildi.

Laboratuvarda Kamu Kurum ve Kuruluşlarına hizmet sunuldu.

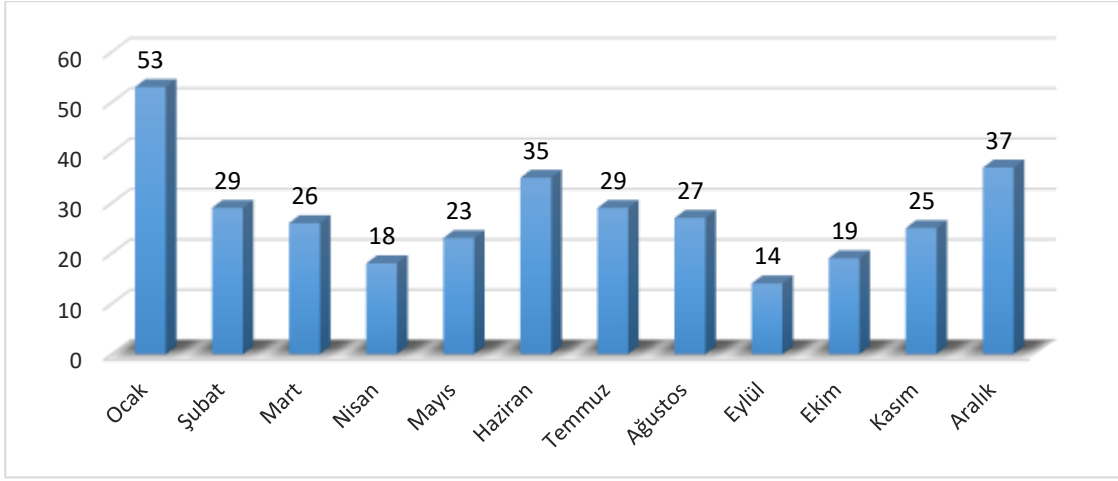

Grafik 8: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI

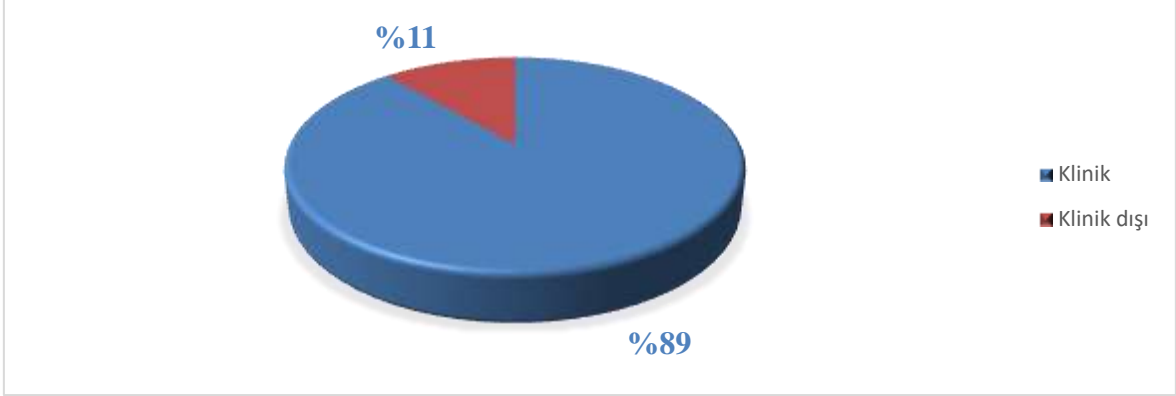
Toksikoloji Laboratuvarında 01/01/2021- 31/12/2021 tarihleri arasında 337 klinik numunede; ağır metal, ilaç etken madde ve alkol düzeyi analizleri ile 42 klinik dışı numunede ise akut toksik etki gösteren pestisitler ve ağır metaller olmak üzere toplam 379 adet numunenin analizi tamamlanmıştır.

2021 yılı içerisinde Toksikoloji Laboratuvarında analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 9'da verilmiştir.

Grafik 9: Numunelerin aylara göre dağılımı

2021 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan 379 numunenin % 88'i klinik örneklerden , % 11'i ise klinik dışı örneklerden oluşmaktadır. Analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 10'da belirtilmiştir.

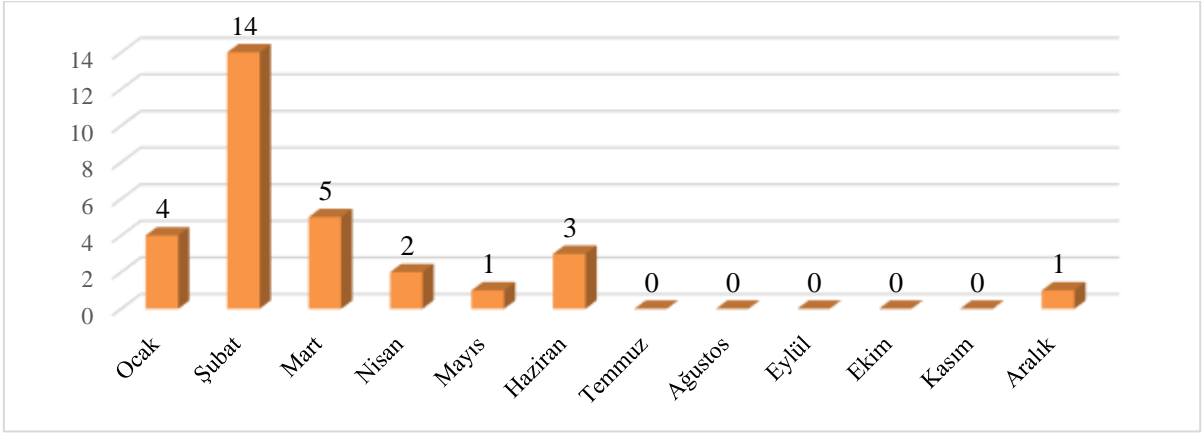

Grafik 10: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

2021 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan 337 klinik numunenin % 88'i ağır metaller, % 9 alkoller ve metabolitleri, %3 ise ilaç etken madde analizlerinden oluşmaktadır.

KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI

Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarına 2021 yılı içerisinde toplam 30 adet numune gelmiş ve analizi tamamlanarak raporlandırılmıştır. Numunelerin aylara göre dağılımı Grafik 11'de verilmiştir.

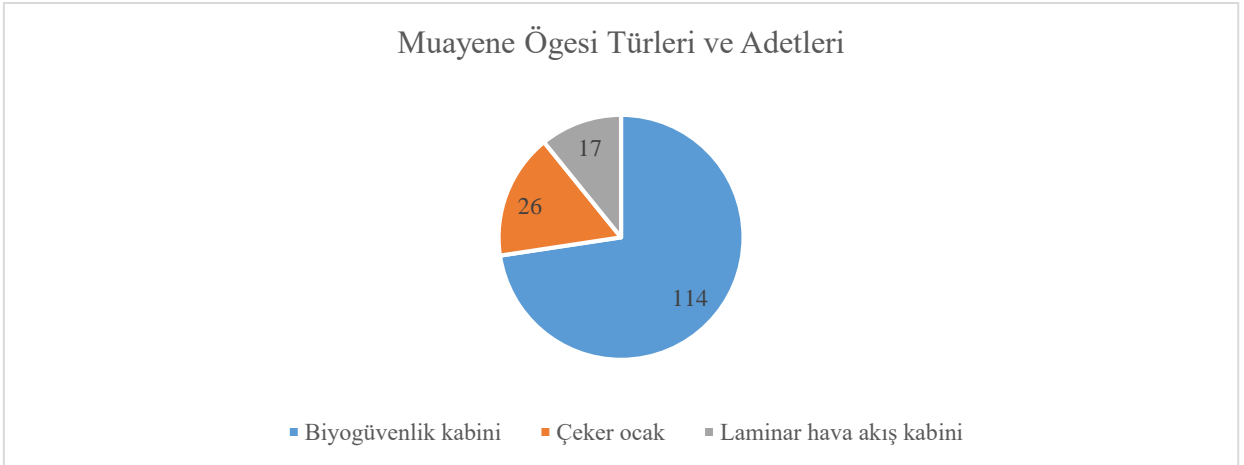

Grafik 11: Aylara Göre Numune Dağılımı

STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI

-Performans Nitelendirilmesi Testleri

114 adet Biyogüvenlik Kabini, 17 adet Laminar Hava Akış Kabini ve 26 adet Çeker Ocak olmak üzere toplam 157 adet cihazın performans nitelendirilmesi testleri yapılarak muayeneleri tamamlandı.

Grafik 12: Muayene Türleri ve Yüzdeleri

-Fümigasyon İşlemleri

- Samsun Halk Sağlığı Laboratuvarı tüberküloz laboratuvarı fümigasyonu
- Tekirdağ Halk Sağlığı Laboratuvarı tüberküloz laboratuvarı fümigasyonu
- Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığına ait tüberküloz laboratuvarı, P3 ve hücre kültürü laboratuvarları (9 adet laboratuvar), 1 adet oda
- **Sterilite Kontrol Laboratuvarından hizmet alan HSGM Dışı yerler:** Sinop, Samsun, Aksaray, Edirne, Afyonkarahisar, Nevşehir, Ankara, Tekirdağ, Antalya, Denizli, Tunceli, Hakkari, Bingol, Şanlıurfa, Gaziantep Halk Sağlığı Laboratuvarları, Çarşamba Devlet

Hastanesi, Buldan Göğüs Hastalıkları Hastanesi, Kırıkkale Devellet Hastanesi, Delta Analiz Laboratuvarı, Bursa Özel Doruk Hastanesidir. Bu laboratuvarlara verilen hizmet karşılığında 80.720,000 TL gelir elde edilmiştir.

- Sterilite Kontrol Laboratuvarı HSGM bünyesinde yeralan Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı ve Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarı ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığına da hizmet vermektedir. Bu hizmetler karşılığında 104.300,00 TL harcanması önlenmiştir.

LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ

- Laboratuvarlarımızda oluşan tehlikeli kimyasal madde atıklarının bertarafı için “Atık Yönetimi Yönetmeliği” çerçevesinde yapılan ihale sonucunda Karhan Atık Firması ile bir yıllık sözleşme imzalandı.
- 2021 yılı için tehlikeli kimyasal madde atıklarının bertarafı hizmet alımı için teknik şartname hazırlanarak satın alma birimine gönderilmiştir.
- Tehlikeli maddelerin karayolu ile taşınması hakkında yayımlanan mevzuatlar uyarınca yıllık raporun hazırlanabilmesi için 2021 yılı içerisinde laboratuvarlarımıza satın alınan tüm kimyasal maddelerin listesi danışmana bildirildi.
- 2021 yılı Ocak-Aralık ayları içinde alınan tehlikeli atık bertaraf hizmeti kapsamında Karhan Atık firmasına 1421 kg atık teslim edildi.

NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ

Numune Kayıt Kabul Birimi TGHSLDB’da bütün Laboratuvarlara hizmet vermektedir. Bu nedenle veriler tüm kalite sistemi kapsamındadır. TGHSLDB Numune Kayıt Kabul Birimine Ocak-Aralık 2021 tarihleri arasında **5043** adet numune girişi yapılmış olup, LBYS sistemi üzerinden kayıtları yapılarak analize alınmak üzere ilgili laboratuvarlara sevkleri yapılmaktadır.

AYLAR	KLİNİK DIŞI NUMUNE SAYISI	KLİNİK NUMUNE SAYISI	TOPLAM
OCAK	167	26	193
ŞUBAT	285	30	315
MART	519	31	550
NİSAN	417	24	441
MAYIS	568	31	599
HAZİRAN	642	31	673
TEMMUZ	406	37	443
AĞUSTOS	269	25	294
EYLÜL	327	26	353
EKİM	297	30	327
KASIM	376	23	399

ARALIK	430	26	456
TOPLAM	4703	340	5043

Tablo 4: Aylara göre klinik ve klinik dışı numune sayısı

2021 Yılı Numune Kabul Edilmeme Nedenleri Tablosu	Kimyasal Analiz Lab.	Mikrobiyoloji Analiz Lab.	Biyosidal Ürün Lab.	Toksikoloji Lab.
İmal Tarihi, Son Kullanma Tarihi ve Seri Numarası tutanakla uyuşmayan numune	2	1		
Uygun olmayan numune	9	5		
Numune kabının uygun olmaması	1			
Numune kabının hasarı			1	
Gecikmiş zamanlı numune	1	3		
Laboratuvarımızda analizi yapılmayan / yapılamayan numuneler				2
TOPLAM	13	9	1	2
GENEL TOPLAM	25			

Tablo 5: Reddedilen numune sayısı

OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ

Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporlarına ait üst yazı sayısı: **1983**

Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporları dışındaki üst yazı sayısı: **421**

Toplam üst yazı sayısı: **2404**

Başkanlığımıza gelen ve işlem yapılan evrak sayısı: **866**

LABORATUVAR BİRİMLERİNİN DİĞER FAALİYETLERİ

Kalite Faaliyetleri

- Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı TS EN ISO/IEC 17025:2017 standardı kapsamında 17-20 Mayıs 2021 tarihinde TÜRKAK tarafından gözetim denetimi geçirmiştir. Bu denetim sonunda TÜRKAK belgesi, 29 Aralık 2023 tarihine kadar geçerli olmak üzere 29 Ekim 2021 tarihinde yenilenmiştir. Laboratuvarımız TS EN ISO/IEC 17025 standardına göre TÜRKAK AB-0949-T kodu ile sabit kapsamda 84 esnek kapsamda ise 30 parametrede akreditedir.
- Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı Sterilite Kontrol Laboratuvarı 10-15 Ağustos 2021 tarihleri arasında TS EN ISO/IEC 17020 standardına göre TÜRKAK tarafından akreditasyon yenileme denetimi geçirmiştir. Laboratuvar TÜRKAK AB-0368-M kodu ile 14 parametrede akreditedir.

- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında 20 Mayıs 2021 tarihinde TÜRKAK tarafından düzenlenen dış tetkik geçirmiştir. Tetkik sırasında belirlenen 3 uygunsuzluk da belirlenen süre içerisinde kapatılmıştır.
- Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı tarafından Mart 2021’ de biyosidal ürünlerin mikrobiyolojik etkinlik testlerine yönelik olarak EN ISO 13727 standart yöntemi kapsamında üç parametrede (*E. coli*, *P. aeruginosa*, *S. aureus*) üç farklı laboratuvarın katıldığı Laboratuvarlararası Karşılaştırma Testi (LAK) düzenlenmiştir.
- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı ile Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında; Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında akredite olunan tüm parametreleri kapsayacak şekilde 3 (üç) adet, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı’nda Haziran ayında 1 (bir) adet personel arası karşılaştırma (PAK) çalışması gerçekleştirilmiştir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları olarak 2021 yılı için 3 (üç) hedef belirlenmiş olup süreç oluşturulan hedef planlarına uygun olarak tamamlanmıştır.
- 2021 yılı içerisinde Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarlarında laboratuvarımızda gerçekleştirilen yetkilendirme çalışmaları aşağıda sunulmuştur:

Toplam Azot ve Toplam Fosfor Spektrofotometre	04.01.2021’de yetkilendirme tamamlanmıştır. (4 personel)
Bulanıklık Türbüdimetre	01.04.202’de yetkilendirme tamamlanmıştır. (1 personel)
Siyanür, Renk Spektrofotometre	01.04.2021 yetkilendirme tamamlanmıştır. (1 personel)
Serbest ve Toplam Siyanür Siyanür Analizörü	03.05.2021 yetkilendirme tamamlanmıştır. (3 personel)

Tablo 6: Gerçekleştirilen yetkilendirme çalışmaları

2021 yılı içerisinde Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarlarında yetkinlik izleme ilgili talimata uygun olarak izlenmiştir. İzlemede numune kabul kriterleri, numune muhafaza, numune imha, iç kalite kontrol (KKK, sıcaklık vb izlemeler ve doğrulamalar) çalışmaları ile ilgili değerlendirmeler objektif delillerle ve gözlemle yapılmış ve tüm personelin bu alanlarda yetkinliğinin devam ettiği belirlenmiştir.

- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarında (KSAL) 4-5 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirilen iç tetkikte KSAL’da 2 (iki) uygunsuzluk belirlenmiş olup uygunsuzluklar 31 Aralık 2021 tarihi itibari ile kapatılmıştır.
- KSAL 2021 yılında 17 Mayıs 2021 tarihinde gerçekleştirilen dış tetkikte 3 adet uygunsuzluk belirlenmiş olup uygunsuzluklar 10.08.2021 tarihinde TURKAK tarafından kabul edilerek kapatılmıştır

- İLU (GLP) kapsamında 38 adet denetim (süreç - çalışma - test birimi) yapıldı. Denetimlerde tespit edilen bulgulara yönelik 113 adet düzeltici faaliyetler başlatıldı ve bulgularda yer alan uygunsuzlukların tamamı kapatıldı.
- 04/07/2019 tarihinde TÜRKAK tarafından geçerlilik süresi 03/07/2023 olmak üzere verilen İlk OECD İyi Laboratuvar Uygulamaları Uygunluk Beyanının (Dosya No. AB-0001-IL) sürdürülebilirliği için 2.'nci İLU(GLP) çalışması yapıldı ve final rapor hazırlandı.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2021 yılı hedefi olarak belirlenen “2021 yılı sonuna kadar biyolojik numunelerde β -Lyse’ların Uluslararası Önerilen Çalışma Prosedürleri kullanılarak geliştirilmiş işletme içi metotlar ile analizine ait metot optimizasyon çalışmalarını gerçekleştirmek.” hedefi tamamlanarak %100 gerçekleştirme sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2021 yılı için planlanan personeller arası karşılaştırma (PAK) çalışması gerçekleştirilerek raporlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 09.11.2021 tarihinde gerçekleşen iç tetkikte 1 (bir) adet uygunsuzluk tespit edilmiş ve düzeltici faaliyet planlanarak uygunsuzluk kapatılmıştır.
- Toksikoloji Laboratuvarında Klinik örnekte ağır metal analizlerine yönelik uluslararası UK NEQAS tarafından düzenlenen yeterlilik testine katılım sağlanmıştır. Kan matrisinde, Arsenik, Cıva ve Kurşun parametreleri için iki farklı konsantrasyonda olmak üzere toplam 6 parametrenin tamamında başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Dış Kalite Kontrol Çalışmaları

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı tarafından, 2021 yılı içerisinde Şubat 2021’de gıda kapsamında 1 adet, havuz suyu kapsamında 5 parametrede EKK (Eksternal Kalite Kontrol) programına katılım sağlanmış, başarılı ($|z|$ değeri $\leq \pm 2$) sonuç elde edilmiştir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı’nda Haziran 2021’de atık su matrisinde SARS-CoV-2 parametresi tesptine yönelik olarak ilk kez uluslararası bir EKK programına katılım sağlanmış, başarılı sonuç elde edilmiştir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı olarak Haziran 2021’ de biyosidal ürünlerin mikrobiyolojik etkinlik testlerine yönelik olarak EN ISO 1276 ve EN ISO 1650 standart yöntemleri kapsamında birer

parametrede (sırası ile; *S. aureus* ve *Asp. brasiliensis*) ilk kez uluslararası bir EKK programına katılım sağlanmıştır.

- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı 2021 yılında laboratuvarlar arası karşılaştırma amacı ile dış kalite kontrol testlerine katılım sağlanmıştır parametreler Tablo 7’de özetlenmiştir.

Sıra No	Kabul Tarihi	Metod	Martis	Parametre	Programı	Z skoru	Sonuç
1	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Alüminyum	UME	1,6	BAŞARILI
2	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Arsenik	UME	-0,2	BAŞARILI
3	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Kadmiyum	UME	0	BAŞARILI
4	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Krom	UME	0,6	BAŞARILI
5	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Bakır	UME	0	BAŞARILI
6	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Demir	UME	-0,1	BAŞARILI
7	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Civa	UME	0,4	BAŞARILI
8	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Mangan	UME	0	BAŞARILI
9	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Nikel	UME	-0,1	BAŞARILI
10	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Kurşun	UME	0	BAŞARILI
11	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Antimon	UME	0,1	BAŞARILI
12	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Çinko	UME	-0,2	BAŞARILI
13	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Bor	UME	-0,7	BAŞARILI
14	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Baryum	UME	0,8	BAŞARILI
15	Mayıs 2021	EPA 6020 B	İçme kullanma suları	Selenyum	UME	-0,6	BAŞARILI
16	Haziran 2021	TS EN ISO15680	İçme kullanma suları	Akrilamit	LGC Aquacheck	0,36	BAŞARILI

Tablo 7: Dış Kalite Kontrol Parametreleri

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı Mayıs 2021’de Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (KSYÖ) tarafından düzenlenen yeterlilik testine katılım sağlamış ve başarılı sonuç almıştır.

2021 yılında Çalışılmaya Başlanan Parametreler

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında LC-MS/MS cihazı ile *Saxitoxin* analizine ait İşletme İçi Metot oluşturulmuş ve *Saxitoxin* parametresi çalışılmaya başlanmıştır.

Eğitim-Proje-Toplantı Faaliyetleri

- MİAL olarak Sağlık Bakanlığı ve Dünya Bankası arasında yürütülen Türkiye'nin Salgınlara Hazırlığı ve Müdahalesi projesi çerçevesinde düzenlenen toplantılara katılım sağlanmıştır.
- MİAL/10.02.2021 tarihinde İstanbul Üniversitesi, Su Bilimleri Fakültesi tarafından düzenlenen online “Siyanobakteri Analizi Eğitimi” ne katılım sağlanmıştır. (4 kişi)

- MİAL/30.06.2021' de "Biyosidal Ürün Analizleri ve Yetki Verilen Laboratuvarlar Hakkında Talimat" kapsamında yetki başvurusunda bulunan 2 özel laboratuvarın yerinde denetimine katılım sağlanmıştır. (2 kişi)
- MİAL/7-10 Haziran 2021 ve 14-17 Haziran 2021 tarihleri arasında HSGM, Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen "Sıtma, Leishmaniasis, Schistosomiasis, Babesiosis' in Tanısının Geliştirilmesi Eğitimi" ne katılım sağlanmıştır. (4 Kişi)
- MİAL/Haziran ve Ekim 2021' de HSGM, Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen "Biyogüvenlik Düzeyi 3 (BGD3) Laboratuvarının kullanımı amaçlı BGD3 Laboratuvarı Uygulama Eğitimi" ne katılım sağlanmıştır. (3 kişi)
- MİAL/16-18 Ağustos 2021 HSYS Değerlendirme ve Yeni Dönem Analiz Çalıştayına katılım sağlanmıştır (1 kişi)
- MİAL/24 Ağustos 2021 Biyolojik tehditler Risk Haritalandırması Paneline katılım sağlanmıştır (1 kişi)
- MİAL/25 Ağustos 2021 Kimyasal tehditler Risk Haritalandırması ve Doğal Afetlere Hazırlık ve Cevap için Sektörlerarası İşbirliği Paneline katılım sağlanmıştır (1 kişi)
- MİAL/23, 25 ve 31 Ağustos 2021 Viral Patojen Pandemi Farkındalık Kursuna katılım sağlanmıştır (3 kişi)
- MİAL/3, 7, 13 ve 16 Eylül 2021 Afet Müdahalesi Sırasında Viral Patojen Bulaşma Riskini Azaltma Çalıştayı'na katılım sağlanmıştır (3 kişi)
- MİAL/Aralık 2021' de "Biyosidal Ürün Analizleri ve Yetki Verilen Laboratuvarlar Hakkında Talimat" kapsamında yetki başvurusunda bulunan 2 özel laboratuvarın dosya incelemeleri gerçekleştirilmiştir. (2 kişi)
- MİAL/Kasım 2021'de TC Cumhurbaşkanlığı tarafında düzenlenen online "İnsan Hakları Eğitimine" katılım sağlamıştır (14 kişi)
- MİAL/Aralık 2021' de Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığı tarafından USES üzeinden düzenlenen online "İŞ Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerine" katılım sağlanmıştır (14 kişi)
- MİAL/Aralık 2021' de TC Cumhurbaşkanlığı tarafında düzenlenen online "Sıfır Atık Eğitimine" katılım sağlanmıştır.
- MİAL/Kasım 2021 - Şubat 2022 tarihleri arasında FBA Biorisk Management Certification Program katılım sağlanmıştır (1 kişi)
- KSAL/08-12 Mart 2021 Siyanür Analizörü Eğitimi (7 personel)

- KSAL/17 Şubat 2021 Yüzme suyunda siyanotoksin eğitimi (zoom üzerinden, 7 personel)
- KSAL/19 Nisan 2021 Mettler Toledo pH-EC metre eğitimi (4 personel)
- KSAL/16-18 Ağustos 2021 HSYS Değerlendirme ve Yeni Dönem Analiz Çalıştayı (KSAL'dan 1 personel)
- KSAL/24-25 Ağustos 2021 Biyolojik ve Kimyasal Tehditler Risk Haritalandırılması ve Doğal Afetlere Hazırlık ve Cevap için Sektörler Arası İşbirliği Çalıştayı (KSAL'dan 1 personel)
- KSAL/Çok kanallı data logger-termometre ve kütle seti- eğitimi: 12. Ekim 2021 (11 personel)
- KSAL/İş güvenliği eğitim (USES) Kasım-Aralık2021(12 personel)
- KSAL/İnsan hakları eğitimi (USES) Kasım-Aralık2021(12 personel)
- KSAL/Sıfır atık eğitimi (USES) Aralık 2021(12 personel)
- BÜL/02.06.2021 tarihinde HSGM / Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığında düzenlenen “Nanolab Lab. Hiz. Kimya. Gıda. Dan. Çevre Eğitim San. Ve Tic. Ltd. Şti. ’nin Biyosidal Ürünler kapsamında laboratuvar yetkilendirilmesi başvuru dosyası inceleme” konulu toplantıya katılım sağlandı.
- BÜL/28-29.06.2021 tarihinde Biyosidal Ürün Analizlerinin yapılmasına yönelik “Çevre Endüstriyel Analiz Laboratuvar Hizmetleri Tic. A.Ş.’nin Biyosidal Ürünler laboratuvar yetkilendirilmesi kapsamında ilgili laboratuvarın İstanbul ilinde yerinde incelenmesine katılım sağlandı.
- BÜL/29-30.06.2021 tarihinde Biyosidal Ürün Analizlerinin yapılmasına yönelik “Nanolab Lab. Hiz. Kimya. Gıda. Dan. Çevre Eğitim San. Ve Tic. Ltd. Şti. ’nin Biyosidal Ürünler laboratuvar yetkilendirilmesi kapsamında ilgili laboratuvarın İstanbul ilinde yerinde incelenmesine katılım sağlandı.
- BÜL/29 /09/ 2021 tarihinde TÜRKAK UDK bilgilendirme seminerine online olarak zoom üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/20.10.2021 tarihinde Ankara Eğitim ve Dinlenme Tesisinde (Hekimevi) “Biyosidal Ürünler Yönetmeliğinde yapılması planlanan değişiklikler, biyosidal ürün analizlerinin yapılmasına ilişkin kriterlerin belirlenmesi” konulara ilişkin Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuvarların yetkilileri ile yapılan değerlendirme toplantısına katılım sağlandı.
- BÜL/TÜRKAK tarafından yürütülen “Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonunda TÜRKAK’ın kapasitesinin artırılması projesi“ kapsamında

24.11.2021 tarihinde online olarak düzenlenen “İyi Laboratuvar Uygulamaları Semineri” ne Zoom uygulaması üzerinden katılım sağlandı.

- BÜL/26.11.2021 tarihinde online olarak düzenlenen “Biyosidal Aktif Madde Kaydı Bilim Kurulu” toplantısına Zoom uygulaması üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/OXİGEN ANALİZ LABORATUVAR HİZMETLERİ TİCARET LTD. ŞTİ / ÇEVRE VE ENDÜSTRİYEL ANALİZ LABORATUVARI’ nın “Biyosidal Ürünler kapsamında laboratuvar yetkilendirilmesi başvuru dosyasının” incelenmesi 06 - 07/ 12/2021 tarihinde yapıldı.
- BÜL/SİA ANALİZ LABORATUVARI KİMYASAL SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ’nin “Biyosidal Ürünler kapsamında laboratuvar yetkilendirilmesi başvuru dosyasının” incelenmesi 08 - 09/ 12/2021 tarihinde yapıldı.
- BÜL/Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısından “insan hakları ve “sıfır atık eğitimleri”ne katılım sağlandı.
- BÜL/İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine katılım sağlandı.
- BÜL/2022 Yılı Fiyat Tarifeleri ve Analiz Bilgileri Rehberi” ile ilgili güncelleme çalışması tamamlandı.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 26 Şubat 2021 tarihinde RACVIAC-Güvenlik İş birliği Merkezi Sekreteriyasınca düzenlenen “*Chemical Weapons Convention Workshop*” başlıklı çevrimiçi etkinliğe katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 15 Haziran 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği – Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Ofisi (UNODA) tarafından düzenlenen “*Kimyasal ve Biyolojik Silah Kullanımı İddialarının Soruşturulması-Online Başlangıç Eğitimi*”ne katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 30 Haziran 2021 tarihinde Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütüne düzenlenen “*Yeterlilik Testleri Online Çalışmayı*”na katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 25 Ağustos 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği – Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Ofisi (UNODA) ve Robert Koch Enstitüsü (RKI) iş birliği ile düzenlenen “*Kimyasal, Biyolojik ve Toksin Silahlarının Kullanımı İddialarının Soruşturulması-Online Masabaşı Tatbikatı*”na katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 04-10 Ekim 2021 tarihlerinde Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütüne düzenlenen “*Course*”

for Analytical Chemists from Laboratories Supporting Customs Services” kursuna katılım sağlanmıştır.

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 19-21 Ekim 2021 tarihlerinde ABD'nin Kitle İmha Silahlarının Güvenliği ve Silahsızlanma Ofisi, Yabancı Durum Yönetimi (FMC) Programı ve Bulgaristan Hükümeti ile müşterek icra edilecek *"Alt-Bölge Müdahalesi 2 (SR2)"* çalıştayına katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 1, 8, 15, 22 ve 29 Kasım 2021 tarihlerinde EXBS Anlaşması çerçevesinde hazırlanan *"Kitle İmha Silahları Olay Yeri Yönetimi ve İlişkilendirme için Kanıt İşleme"* konulu eğitime katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 16 Aralık 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği – Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Ofisi (UNODA) tarafından düzenlenen *"A virtual roundtable discussion for Qualified Experts for the United Nations Secretary-General's Mechanism (UNSGM)"* toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından NATO Sivil Olağanüstü Hal Planlama Faaliyetlerinin yürütülmesine İlişkin Esaslar gereğince 2 Eylül 2021'de Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde icra edilen *"Hibrit Tehditler Analiz Merkezi (HTAM) kapsamında bilgi paylaşımı"* konulu toplantıya katılım sağlanmış ve bu toplantı sonucunda Genel Müdürlüğümüze ait Sivil Hazırlık Planının hazırlanması ve Kırılganlıkların Tespit edilmesi komisyonlarında çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı IV. 180 Günlük İcraat Programı kapsamında hazırlanarak kabul edilen *"Biyolojik ve Kimyasal Savaş Ajanlarında Yer Alan Risin ve Saksitoksin Toksinlerinin Enstrümental Analizi"* ve *"Bitkisel (mantar vb.) ve hayvansal (yılan, akrep vb.) kaynaklı toksinlerin tanı ve doğrulamasına yönelik ulusal analiz kapasitesinin artırılması"* başlıklı 2 adet proje tamamlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından yürütülen ve kimyasal savaş ajanlarının kalitatif analizine yönelik validasyon çalışması, *"A proper and systematic qualitative method validation procedure and its application to gas chromatography-mass spectrometry analysis of Chemical Weapons Convention related chemicals"* başlığı ile yayın haline getirilmiş ve Ekim 2021'de SCI kapsamında uluslararası dergi olan *Forensic Science International*'da yayınlanmıştır.

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı VI. 180 Günlük İcraat Programı kapsamında “*Kimyasal savaş ajanlarından Sulfur Hardallarına ait MS/MS kütüphanesi oluşturularak ulusal tanı ve doğrulama kapasitemizin arttırılması*” başlıklı 1 adet proje yazılmış ve değerlendirmeye gönderilmiştir.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 2021 yılı içerisinde; AFAD tarafından hazırlanan “*Kimyasal Savunma Strateji Belgesi ve Eylem Planı*”, “*KBRN maddesi içeren veya içerdiğinden şüphelenilen mühimmata, patlayıcı düzeneklere ve cisimlere yönelik müdahale işlemleri için Standart Operasyon Prosedürleri*” ve “*Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP)*”; Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “*Sağlık Bakanlığı Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer, Patlayıcı Tehdit ve Tehlikelere Dair Görev Yönergesi*”; Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince hazırlanan “*Milli Alarm Sistemi Yönetmeliği*” ve “*Milli Alarm Sistemi Esasları*”; Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü tarafından kabul edilen “*Understanding Regarding the Aerosolized Use of Central Nervous System-Acting Chemicals for Law Enforcement Purposes*” başlıklı karar tasarısı üzerinde çalışılmış ve görüş bildirilmiştir.
- Toksikoloji Laboratuvarından 5 kişi 09-11.11.2021’de 3 gün TÜRKAK tarafından düzenlenen TS EN ISO 15189 Tıbbi Laboratuvarlar Kalite ve Yeterlilik Eğitimi’ne katılım sağlamıştır.
- Toksikoloji Laboratuvar personelinin tamamı Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından düzenlenen Sıfır Atık, İnsan Hakları, İnsan Hakları Temelinde İş Yerinde Cinsiyet Eşitliği, İnsan Hakları Çerçevesinde Etik eğitimlerine katılım sağlamıştır.
- Toksikoloji Laboratuvar personelinin tamamı Çalışan Sağlığı Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi’ne katılım sağlamıştır.

Satın Alma Faaliyetleri

- 2021 yılına ait Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak 2020 yılı Ağustos ayında başlatılan çalışmalar kapsamında ihtiyaçlar belirlenmiş, satın alımının sağlanması için teknik şartnameler hazırlanmış ve satın alma süreci başlatılmıştır. Cihaz, kimyasal madde, besiyeri, kit, reagen ve referans suş alımına yönelik olarak başlatılan ihale/doğrudan temin vb süreçler ile muayene kabul süreçleri tamamlanmıştır.

- 2020 yılında alınması planlanan “pH Metre, koloni sayım cihazı, altılı vakum manifold membran filtrasyon sistemi” için gerekli teknik şartnameler tekrar gözden geçirilerek yeniden talep yapılmış ve bu cihazların teminine yönelik ihale 21.06.2021 itibarı ile tamamlanmış ancak firmaların teklif vermemesi nedeniyle satın alma gerçekleştirilememiştir. Aynı cihazlar için 22.06.2021 tarihinde tekrar satın alma talebi tekrar oluşturulmuş, pH metre ve koloni sayım cihazı alımları Eylül ayında doğrudan temin yoluyla tamamlanmıştır. Altılı vakum manifold membran filtrasyon sistemi” için firma teklifi olmadığından satın alma işlemi gerçekleştirilememiştir.
- Cihaz/ekipmanların kalibrasyon hizmetleri için Tıbbi İlaç Kurumu bünyesinde yer alan Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarlarında gerçekleştirilen kalibrasyon işlemlerinde süreç aksatılmadan devam etmiştir. Kurum dışı laboratuvarlardan kalibrasyon için dış hizmet satın alımı yılın ikinci altı aylık dönemi için yapılmış, piyasa araştırması Aralık ayında gerçekleştirilmiştir.
- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı için su ve gıda kapsamına yönelik olarak 5 adet, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı için atık su matriksinde 1 adet, Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı için 2 adet mikrobiyolojik parametre yönünden eksternal kalite kontrol (EKK) programına katılım için satın alma işlemleri yapılmıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarlarının 2022 yılı ihtiyaçlarına yönelik olarak kimyasal, besiyeri, sarf, referans suş ve kit alımına yönelik şartname hazırlığı çalışmaları Temmuz ayında tamamlanarak İMİDB na iletilmiştir.
- 2022 yılı için kalibrasyon hizmeti alımı ve cihaz bakım şartnameleri hazırlanmış, İMİDB na iletilmiştir, süreç devam etmektedir.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarının satın alma işlem süreci Tablo 7’de verilmiştir.

2021 YILI ALIMLARI	
49 kalem Laboratuvar sarfı, Referans Madde, Kit ve Kimyasal maddelerin alımı	Tamamlandı
2021 yılı için 68 kalem “Cihaz yedek parça ve cihaz sarf malzemesi alımı	Tamamlandı
KSAL’a ait 20 adet cihaz/ekipman için 2021 cihaz bakım talepleri yapılmış ve Şubat 2021 de sözleşmeler imzalanmıştır.	Hizmet alımı tamamlandı
Klorofil-a, TN/TP kit, Microcystin, WPE Tube alımları	Tamamlandı
2022 YILI HAZIRLIKLARI	
2022-Kalibrasyon Hizmet Alımı (KSAL’a Ait 69 kalem cihaz/ekipman)	

2022-Cihaz yıllık koruyucu bakım, kalibrasyon, validasyon (oq/pq) testleri teknik şartnamesi (20 adet cihaz/ekipman)	Şartnameler hazırlanarak satın alma süreci başlatıldı
2022-Cihaz yedek parça ve cihaz sarf malzemesinin (76 kalem)	
2022-Laboratuvar sarfi, Referans Madde, Kit ve Kimyasal maddeler (144 kalem)	

Tablo 8: Alım tablosu

- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı Siyanür Analizörü cihazı alımı: 24.02.2021 tarihinde tamamlandı ve gerekli çalışmalar yapılarak cihaz kullanıma alındı.
- Laboratuvar Tipi Ultra Saf Su Sistemi Alımı: DMO üzerinden açık ihale usulü ile gerçekleştirildi. Bu alıma yönelik muayene tamamlanarak eylül 2021 tarihinde Sartarius marka cihaz kullanıma alındı. Laboratuvar tipi buzdolabı, vakum manifoldu ve orbital çalkalayıcı alımları tamamlandı.
- Biyosidal Ürün Laboratuvarları olarak 1 adet GC Head Space, 1 adet HPLC ve 1 adet Renk Ölçüm cihazlarının satın alma süreçleri tamamlandı. GC Head Space ve Renk Ölçüm cihazları laboratuvara teslim edildi. (Muayene ve kabul süreçleri devam etmektedir.) HPLC cihazının laboratuvara teslimi gerçekleşmedi.
- Biyosidal Ürün Laboratuvarları olarak 3 adet test kabini laboratuvara teslim edildi. (Muayene ve kabul süreci devam etmektedir.)
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında bulunan Shimadzu 8060 LC-MS/MS cihazında kullanılmak üzere bir adet fraksiyon toplama sistemi ve bir adet UV-DAD dedektörün satın alması 2021 yılında gerçekleştirilmiş ve muayene süreci devam etmektedir.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında kullanılmak üzere satın alması talep edilen 1 adet LC-Q-TOF cihazının satın alması 2021 yılında gerçekleştirilmiş ve muayene süreci devam etmektedir.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında bulunan Shimadzu 8060 LC-MS/MS cihazının yedek parça ihtiyacına yönelik 13 kalem yedek parça alımı işi tamamlanarak laboratuvar yedek parça envanterine kaydı sağlanmıştır.

Laboratuvarın Hedefleri ve Gerçekleşmeleri

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları, Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında 2021 yılı sonuna kadar, "TS 20743 Tekstil - Antibakterial aprelenmiş kumaşlarda antibakteriyel aktivite testini yapabilir hale gelmek" hedefi, yapılan hedef planına uygun olarak tamamlanmıştır.

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında 2021 yılı sonuna kadar, “atıksuda Sars-CoV-2virüsünün belirlenmesine yönelik yeterlilik testine katılmak ve başarılı sonuç elde etmek" hedefi, yapılan hedef planına uygun olarak tamamlanmıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları, Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında 2021 yılı sonuna kadar, “su numunelerinde gerçekleştirilen analiz parametrelerinden en az 4' ünün validasyon raporlarının TS EN ISO 13843 standardına uygun olarak güncellenmesi" hedefi 7 parametre şeklinde hedef planına uygun olarak tamamlanmıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları, Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında virüsidal etkinlik testlerinin yapılabilir hale gelmesine yönelik olarak alt yapı hazırlık çalışmaları devam etmektedir.
- Biyosidal Ürün Laboratuvarlarında 2021 yılında, 04/07/2019 tarihinde TÜRKAK tarafından geçerlilik süresi 03/07/2023 olmak üzere verilen İlk OECD İyi Laboratuvar Uygulamaları Uygunluk Beyanı (Dosya No. AB-0001-IL) sonrası 2.'nci İLU(GLP) çalışması başlatıldı ve tamamlandı.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2021 yılı hedefi olarak belirlenen “2021 yılı sonuna kadar biyolojik numunelerde β -Lyse'ların Uluslararası Önerilen Çalışma Prosedürleri kullanılarak geliştirilmiş işletme içi metotlar ile analizine ait metot optimizasyon çalışmalarını gerçekleştirmek” hedefi tamamlanarak %100 gerçekleştirme sağlanmıştır.
- Toksikoloji Laboratuvarı ‘Klinik Örneklerde; Formik Asit, Toluen, Ksilen ve n-Hexan Tespiti’ ve ‘Klinik Örneklerde DNA katım ürünlerinden 3-Etil Adenin ve 3-Metil Adenin Tespiti’ ne yönelik metot optimizasyon çalışmaları Aralık ayı itibari ile tamamlanarak 2021 hedefleri tamamlanmıştır.
- Toksikoloji Laboratuvarı 7 gün 24 saat hizmet vermekte olup ayrıca rutin analizler ve ARGE faaliyetleri de yürütmektedir. Personel sayısının artması durumunda ARGE kısmı hız kazanacaktır. Bunun için analitik cihaz (ICP-MS, GC-MS, LC-MSMS) kullanabilen 1 analist (Kimyager) ihtiyacının karşılanması beklenmektedir.

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Güçlü Yanlar

- 1- Daire Başkanlığımız TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar, ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi, TS EN ISO IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının

- Çalıştırılmaları İçin Genel Şartlar ve Biyosidal Ürünlerin Fiziko – Kimyasal Analizlerinde İyi Laboratuvar Uygulaması (İLU) (GLP) standartları kapsamında kalite belgelerine sahip Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi
- 2- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı'nın kimyasal savaş ajanlarının tanı ve doğrulamasında esnek kapsam ile akredite olarak hizmet veren ülkemizdeki tek laboratuvar olması
 - 3- L1 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarlarının TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar ve TS EN ISO/IEC 15189 Tıbbi Laboratuvarların Kalite ve Yeterlilik İçin Özel Şartlar (Adana,İstanbul 3 HSL) standardı kapsamında kalite belgelerine sahip Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi
 - 4- Daire Başkanlığımız tarafından Halk Sağlığı Laboratuvarlarının denetim, kontrol, izleme ve koordinasyonun yapılması
 - 5- Birimimiz tarafından Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) kalite ve akreditasyon yönünden izlenmesi ve değerlendirilmesi, HSL personeline Kalite altyapısının desteklemesi, geliştirilmesine yönelik eğitim ve dokümantasyon desteğinin verilmesi
 - 6- Halk Sağlığı Laboratuvarları ile Daire Başkanlığı arasındaki iletişimin iyi olması, koordinasyonun tam olarak sağlanması
 - 7- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda belirlenen eğitimlerin organizasyonu yapılarak, teknik eğitim faaliyetlerinin yapılması ile personelin niteliğinin ve bilgilerinin yenilenmesi
 - 8- Tüm laboratuvarların analiz yapma yetki sınırı ve yetkinliğinin tam olarak bilinmesi

B- Zayıf Yanlar

- 1- Mali ve özlük haklarındaki kayıplardan dolayı Daire Başkanlığı birimlerinin tercih edilir olmaması
- 2- Döner sermaye payının dağıtılmasındaki yöntemden dolayı çalışanlarda iş barışının ve motivasyonun bozulması, personel sürekliliğinin sağlanamaması

C-Fırsatlar

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının sorunlarına sahip çıkılması ve çözümler üretilmesi
- 2- Yıllık denetimlerin yapılması, laboratuvarlar arasında standardizasyonun sağlanmasına, uygunsuzlukların kapatılma zorunluluğu hizmet kalitesinin artmasına ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına olumlu etki yapması
- 3- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı ve Halk Sağlığı Laboratuvarları arasında sağlanan aktif ve işlevsel ilişkilerin kurulması
- 4- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç duydukları ilgi ve iletişimin sağlanması
- 5- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Web sitesinin olması

D-Tehditler

- 1-“ Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Kadro Standartları İle Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönergede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönerge” de, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitimi Biriminin altında tanımlanması, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) toplum sağlığı birimlerine bağlandığı kanaatini oluşturmuş, bağlı personel listeleri ve il teşkilat şemaları da bu ifadeye bağlı olarak tekrar şekillenmiştir. Bu durumun Sağlık Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliğine” (Ek:1, II Bölüm) uymaması.
- 2- Halk Sağlığı Laboratuvarınca (HSL) ilgili yönetmelik gereği yapılan Su Analizlerinin analiz ücretlerinin tahsil edilme işlemlerindeki sorunların olması.
- 3-Laboratuvarlara sarf malzemelerin zamanında alınamaması, Dış Kalite Değerlendirme ve TÜRKAK ödemelerinde sorunların yaşanması.

E-Değerlendirme

Laboratuvarların fiziki alt yapısının iyileştirilmesi ve standardizasyonun sağlanması amacıyla hazırlanan “L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberi” yeni yapılacak Laboratuvar bina projelerine ve bina tadilatlarına yol göstermekle birlikte taslak planlar bu rehber doğrultusunda Daire Başkanlığımızca değerlendirilmektedir.

Halk Sağlığı Laboratuvarları “Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında çalışmalarını sürdürmektedir.

Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı ve Tüm Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, alt yapı, personel ve eğitimleri Daire Başkanlığımız tarafından planlanmakta, desteklenmekte ve izlenmektedir. Ulusal ve uluslar arası standartlar (ISO 17025, ISO 9001, ISO 15189, ISO 17020 ve ILU) kapsamında belgelerimizin ve çalışmalarımızın sürdürülebilirliğinin sağlanmasına devam edilecektir.

Tüm bu çalışmalarımızla güvenilir, zamanında ve hızlı sonuç vererek sağlığın korunması, teşhis ve tedavinin başarıya ulaşması, vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlamayı en önemli görevimiz olarak görmekte ve sorumluluklarımızın bilincinde olarak çalışmalar sürdürülecektir.

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının yönergede ayrı bir birim olarak tanımlanması .
- 2- Yeni yapılacak bina ve binaların tadilatlarında , inşaata başlamadan önce L1 ve L2 tip prototip proje rehberi doğrultusunda değerlendirilerek HSLDB ile koordineli çalışılması.
- 3- Döner sermaye uygulamasını tüm çalışanlar arasında iş barışını ve motivasyonu sağlayacak şekilde düzenlemek ve meslek gruplarının multidisipliner bir şekilde çalışması.